

Główny Inspektor Sanitarny

JN.ZN.051.21.2025
Warszawa, 30 lipca 2025 r.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI

Główny Inspektor Sanitarny¹, po rozpatrzeniu petycji z 17 maja 2025 r. [REDACTED]
[REDACTED]² dotyczącej znakowania produktów żywnościowych, działając na podstawie art. 10 ust. 1 i 13 ust. 1 oraz 15 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach³ zawiadamia, że przedmiotowa petycja **nie zasługuje na uwzględnienie**.

UZASADNIENIE

Propozycja osoby wnioskującej nie jest jasna i precyzyjna. W związku z tym opinia GIS opiera się na założeniu, że jej intencją jest, aby na produktach spożywczych typu fast food i przekąskach przekazywać konsumentom informacje o skutkach zdrowotnych spożywania tego rodzaju żywności – można jedynie zakładać, że chodzi o ostrzeżenia nt. chorób dietozależnych (takich jak np. cukrzyca, nadciśnienie) i otyłości jakie może powodować spożywanie żywności z ww. kategorii.

Podstawowe wymagania dotyczące znakowania żywności, w tym wykaz danych szczegółowych, których podanie jest obowiązkowe, zostały określone w rozporządzeniu (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...)⁴.

Ponadto, w Polsce, wymagania dotyczące znakowania żywności określają:

- ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia⁵;

¹ Dalej: „GIS”.

² Dalej: „Wnoszący”.

³ Dz. U. z 2018 r. poz. 870, dalej: „ustawa o petycjach”.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1448.

- ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych⁶, oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi⁷ z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych⁸.

W artykule 9 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011 wymienionych zostało dwanaście danych szczegółowych, których podanie jest obowiązkowe (z wyjątkami przewidzianymi dla niektórych grup środków spożywczych) dla żywności opakowanej.

Informacje te muszą się znajdować bezpośrednio na opakowaniu lub na załączonej do niego etykiecie (art. 12). Należą do nich, m.in.:

- wykaz składników (art.18);
- wykaz alergenów⁹ - które powinny być przedstawione w wykazie składników za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego je od reszty składników, np. czcionki, stylu, tła (zgodnie z art. 21);
- ilość określonych składników lub kategorii składników (zgodnie z art. 22);
- w odniesieniu do napojów o zawartości alkoholu większej niż 1,2 % objętościowo, rzeczywista zawartości objętościowa alkoholu;
- informacja o wartości odżywczej (zgodnie z przepisami art. 30, 31, 32, 33, 34).

Szczególnie cenna – z żywieniowego punktu widzenia i kształtowania prawidłowych nawyków żywieniowych – jest dla konsumenta informacja o wartości odżywczej produktu.

Dzięki obowiązkowi podawania informacji o wartości odżywczej konsument jest poinformowany o kaloryczności produktu, ilości tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, węglowodanów, cukrów, białka oraz soli. Daje to więc możliwość każdemu konsumentowi oceny produktu pod kątem zawartości w nim różnych składników odżywczych. Uzupełnieniem informacji o wartości odżywczej na opakowaniach produktów żywnościowych jest oznakowanie produktów informacjami o Referencyjnych Wartościach Spożycia¹⁰.

System znakowania produktów spożywczych informacjami o RWS pozwala na szybkie i łatwe zapoznanie się z wartością energetyczną porcji produktu oraz z zawartością wybranych składników żywieniowych, takich jak tłuszcze (w tym tłuszcze nasycone), cukry, sól w odniesieniu do Referencyjnych Wartości Spożycia.

Dodatkowo treść tej informacji może być uzupełniona o ilość jednego lub większej liczby z następujących składników: kwasów tłuszczowych jednonienasyconych, kwasów tłuszczowych wielonienasyconych, alkoholi wielowodorotlenowych, skrobi, błonnika, witamin i składników mineralnych.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1980.

⁷ Dalej: „rozporządzenie MRiRW”.

⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 29, ze zm.

⁹ wszelkie składniki lub substancje pomocnicze w przetwórstwie wymienione w załączniku II lub uzyskane z substancji lub produktów wymienionych w załączniku II powodujące alergie lub reakcje nietolerancji, użyte przy wytworzeniu lub przygotowaniu żywności i nadal obecne w produkcie gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie.

¹⁰ Dalej: „RWS”.

Warto zaznaczyć, że obowiązek zamieszczania informacji o wartości odżywczej w etykietowaniu niemal wszystkich środków spożywczych został wprowadzony od 13 grudnia 2016 r. ze względu na coraz większe zainteresowanie konsumentów zależnością zdrowia od diety oraz by zapewnić konsumentowi możliwość dokonywania świadomych wyborów.

Kwestie opisu składu produktu spożywczego (wykazu składników), zostały uregulowane w art. 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności¹¹. Wszystkie składniki środka spożywczego należy podawać w malejącej kolejności ich masy w momencie użycia składników (w art. 19 wymieniono kategorie środków spożywczych dla których nie jest to wymagane). Analizując skład produktów konsument może również ocenić, czy żywność, którą spożywa jest przetworzona. Natomiast w przypadku żywności nieopakowanej przepisy § 19 ust. 1 ww. rozporządzenia MRiRW wskazują, że w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu podaje się m.in.:

- nazwę środka spożywczego wskazaną w sposób określony w art. 17 rozporządzenia nr 1169/2011;
- wykaz składników – zgodnie z art. 18–20 rozporządzenia nr 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia (tj. wszelkich substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji).

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia MRiRW, informacje te podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

W opinii GIS, zalecanym kierunkiem kształtowania prawidłowych wyborów żywieniowych, które mogą przekładać się na zmniejszenie wśród konsumentów liczebności chorób dietozależnych czy otyłości, jest przede wszystkim właściwa edukacja, także w zakresie wykorzystywania informacji zamieszczanych w oznakowaniu żywności i promowanie prawidłowej zbilansowanej diety, zdrowych nawyków żywieniowych, jak również wysiłku fizycznego.

Wiarygodnym źródłem wiedzy żywieniowej jest portal Narodowego Centrum Edukacji Żywieniowej¹², dostępny pod następującym adresem: www.ncez.pl. Każdy zainteresowany utrzymaniem czy poprawą stanu zdrowia i jakości życia ma dostęp do aktualnych wyników badań naukowych, szeregu artykułów edukacyjnych oraz materiałów video.

W ramach ww. portalu, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – PZH Państwowy Instytut Badawczy we współpracy z Ministerstwem Zdrowia udostępnia bezpłatne konsultacje dietetyczne online (<https://ncez.pzh.gov.pl/poradnia/>), gdzie można skorzystać z porad dietetyka, psychodietetyka oraz fizjoterapeuty.

Niezwykle istotna w tym obszarze jest edukacja konsumentów już od najmłodszych lat.

¹¹ Dalej: „rozporządzenie nr 1169/2011”.

¹² Dalej: „NCEŻ”.

Dlatego też GIS pozytywnie opiniował projekt rozporządzenia Ministra Edukacji¹³ wprowadzający w szkołach podstawowych i średnich przedmiot „Edukacja Zdrowotna”. Celem tego przedmiotu jest podejmowanie działań wspierających zdrowie we wszystkich jego wymiarach na wszystkich etapach życia - dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne w tym aktywność fizyczną, która oprócz zdrowego odżywiania jest kluczowa w zapobieganiu chorobom dietozależnych. Podstawa programowa tego przedmiotu zakłada również edukację dzieci i młodzieży w zakresie zasad przygotowywania zbilansowanej diety oraz czytania etykiet żywności i wykorzystywania informacji w nich zawartych.

Stosowanie substancji dodatkowych do żywności w Unii Europejskiej, w tym także w Polsce, jest aktualnie uregulowane rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności¹⁴. W ww. akcie prawnym są zawarte m.in. szczegółowe przepisy dotyczące stosowania dozwolonych substancji dodatkowych tzn. zostało sprecyzowane jakie substancje i w jakich dawkach mogą być dodawane do określonych środków spożywczych.

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia nr 1333/2008 dodatki do żywności są substancjami, które w normalnych warunkach nie są spożywane same jako żywność, ale są dodawane do środków spożywczych i mogą być stosowane w produkcji żywności pod warunkiem, że:

- na proponowanym poziomie stosowania nie stanowią, w oparciu o dostępne
- dowody naukowe, zagrożenia dla zdrowia konsumentów;
- istnieje uzasadniony wymóg technologiczny, który nie może zostać spełniony w inny sposób, możliwy do zaakceptowania ze względów ekonomicznych i technologicznych;
- ich użycie nie wprowadza konsumenta w błąd.

Wymagania dotyczące znakowania żywności zostały określone powyżej we wspomnianym rozporządzeniu nr 1169/2011 (...). Rozporządzenie to nakłada na podmioty wprowadzające żywność do obrotu (producentów / dystrybutorów / importerów) obowiązek wskazania na opakowaniu, w informacji na temat składu produktu, wszystkich substancji dodatkowych obecnych w produkcie, z podaniem ich nazwy lub numeru wg systemu oznaczeń Unii Europejskiej (np. kwas cytrynowy lub E 330). Ponadto dla każdej substancji należy wskazać nazwę funkcji technologicznej jaką pełni ona w danym środku spożywczym, np. barwnik, regulator kwasowości, substancja konserwująca, co wynika z art. 18 ust. 4 oraz załącznikiem VII część C ww. rozporządzenia.

W odniesieniu do propozycji dotyczącej obowiązku informowania o wpływie danej substancji na zdrowie, należy wskazać, że przepisy przewidują taki obowiązek jedynie w ściśle określonych przypadkach. Zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. a oraz załącznikiem III ww. rozporządzenia 1169/2011, oznakowanie musi zawierać dodatkowe informacje w

¹³ projekt rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniający rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

¹⁴ Dz. Urz. UE L 354 z dnia 31.12.2008 r., ze zm., dalej: „rozporządzenie nr 1333/2008”.

przypadku niektórych składników, których obecność w produkcie może mieć znaczenie zdrowotne.

W szczególności, obowiązek wskazania wpływu na zdrowie występuje w odniesieniu do:

- produktów zawierających substancje słodzące – należy podać informację: „zawiera substancje słodzące”, a w przypadku obecności cukrów i substancji słodzących jednocześnie: „zawiera cukier i substancje słodzące”;
- alkoholi wielowodorotlenowych (polioli), jeżeli ich zawartość przekracza 10% – należy zamieścić informację „spożycie w nadmiernych ilościach może mieć efekt przeczyszczający”;
- barwników wymienionych w załączniku V rozporządzenia nr 1333/2008 – należy zamieścić informację w brzmieniu: „może mieć szkodliwy wpływ na aktywność i skupienie uwagi u dzieci”;
- aspartamu – substancji słodzącej będącej źródłem fenyloalaniny – należy podać informację: „zawiera źródło fenyloalaniny”.

Natomiast poza wskazanymi przypadkami, przepisy prawa żywnościowego nie przewidują obowiązku zamieszczania w oznakowaniu żywności zawierającej substancje dodatkowe informacji na temat ich potencjalnego wpływu na zdrowie, niezależnie od tego, czy wpływ ten miałby charakter pozytywny, czy negatywny

Rozporządzenie nr 1169/2011 stanowi podstawę zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów w zakresie informacji na temat żywności. Zatem obecnie konsumenci nie są pozbawieni prawa do świadomych wyborów żywieniowych i już teraz mają narzędzia do komponowania zdrowej i zbilansowanej diety.

Rozporządzenie zawiera wszystkie elementy niezbędne do dokonywania przez konsumentów świadomych wyborów żywieniowych. Wprowadzanie kolejnych obowiązkowych informacji mogłoby wpłynąć negatywnie na czytelność informacji o żywności oraz zniechęcać konsumentów do ich czytania. Podstawową kwestią wydaje się to by konsument rzeczywiście czytał informacje zamieszczane w oznakowaniu żywności, rozumiał je i umiał je wykorzystać przy komponowaniu diety.

Mając na uwadze powyższe, GIS uznał żądanie zawarte w petycji za niezasadne.

Paweł Grzesiowski
Główny Inspektor Sanitarny

/dokument podpisany elektronicznie/

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

**Klauzula informacyjna Głównego Inspektora Sanitarnego z siedzibą w Warszawie
dla interesantów (petentów) i uczestników postępowania administracyjnego**

1. W celu realizacji wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych, w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.) – dalej: „RODO”, Główny Inspektor Sanitarny z siedzibą w Warszawie informuje, że jest administratorem Pani/Pana danych osobowych w rozumieniu art. 4 pkt 7) RODO.

2. Z Głównym Inspektorem Sanitarnym z siedzibą w Warszawie (ul. Targowa 65, 03-729 Warszawa) – dalej: „Administrator”, można skontaktować się:

a. drogą tradycyjną, kierując korespondencję na adres: Główny Inspektorat Sanitarny, ul. Targowa 65, 03- 729 Warszawa,

b. drogą elektroniczną, kierując wiadomość poczty elektronicznej na adres: inspektorat@sanepid.gov.pl

c. telefonicznie, pod numerem (+48) 22 34 53 300,

d. za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej na platformie ePUAP: GIS/skrytka

3. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można kontaktować się w sprawach

dotyczących ochrony danych osobowych oraz realizacją praw z tym związanych:

a. drogą elektroniczną, kierując wiadomość poczty elektronicznej na adres: iod@sanepid.gov.pl

b. drogą tradycyjną, kierując korespondencję na adres: Główny Inspektorat Sanitarny, ul. Targowa 65, 03-729 Warszawa (z dopiskiem: „Inspektor Ochrony Danych”).

4. Pani/Pana dane osobowe, w zależności w jakiej roli Pani/Pan występuje (składający: wniosek/skargę/ petycję, uczestnik postępowania) mogą być przez Administratora przetwarzane w celach następujących i w oparciu o następujące podstawy prawne:

a. w celu rozpatrzenia petycji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o

petycjach i wypełniania obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze - podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. c) RODO oraz art. 9 ust. 2 lit g) RODO,

b. w celu rozpatrzenia skargi lub wniosku zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego - podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. c) RODO oraz art. 9 ust. 2 lit g) RODO,

c. w celu rozpatrzenia wniosku o udzielenie dostępu do informacji publicznej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej - podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. c) RODO,

d. w celu realizacji zadań z zakresu administracji publicznej tj. prowadzenia postępowań administracyjnych, w tym przekazywania informacji, wezwań, przeprowadzania kontroli, czynności sprawdzających, przesłuchań, udostępniania akt, przeprowadzania dowodów w sprawie, wydawania decyzji i postanowień w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 czerwca

1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego - podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. c) i e) RODO oraz art. 9 ust. 2 lit g) RODO,

e. w celu prowadzenia korespondencji, w tym bieżącej komunikacji związanej ze sprawą, która Pani/Pana dotyczy, co stanowi prawnie uzasadniony interes Administratora – podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. f) RODO,

f. w celu podejmowania obrony przed roszczeniami lub dochodzenia roszczeń, co stanowi realizację prawnie uzasadnionych interesów Administratora – podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. F RODO),

g. w celu przechowywania danych dla celów archiwizacyjnych, w tym na potrzeby podejmowania obrony przed potencjalnymi roszczeniami oraz na potrzeby wykazywania prawidłowości spełnienia obowiązków prawnych spoczywających na Administratorze, co stanowi realizację prawnie uzasadnionego interesu Administratora – podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. f) oraz art. 9 ust. 2 lit. f) RODO.

5. Odbiorcami danych osobowych mogą być podmioty współpracujące, w tym realizujące na rzecz Administratora lub Skarbu Państwa-Głównego Inspektoratu Sanitarnego usługi, w szczególności usługi techniczne i organizacyjne (np. doradcy, audytorzy, podmioty świadczące usługi IT, usługi serwisowe) oraz podmioty uprawnione do ich otrzymania na podstawie przepisów prawa.

6. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane:

a. przez czas wykonywania przez Administratora obowiązków wynikających z przepisów prawa,

b. przez okres niezbędny do udokumentowania przez Administratora przed organami administracji publicznej, w tym organem nadzoru w zakresie ochrony danych osobowych, prawidłowości spełnienia obowiązków prawnych na Administratorze spoczywających,

c. w celach archiwizacyjnych, w tym na potrzeby podejmowania obrony przed potencjalnymi roszczeniami oraz gdy dotyczy to historii prowadzonej korespondencji i udzielanych odpowiedzi na zgłaszane zapytania – nie dłużej niż przez wynikający z przepisów kodeksu cywilnego okres przedawnienia roszczeń i przez okres niezbędny do udokumentowania przez Administratora przed organami administracji publicznej prawidłowości spełnienia obowiązków prawnych na nim spoczywających,

d. w celach prowadzenia korespondencji – przez czas realizacji przez Administratora takich działań lub do czasu złożenia sprzeciwu wobec przetwarzania danych lub do momentu stwierdzenia dezaktualizacji danych.

7. Posiada Pani/Pan prawo do żądania od Administratora dostępu do treści swoich danych, prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, na zasadach i w przypadkach przewidzianych w przepisach RODO.

8. W przypadku, gdy podstawą przetwarzania danych osobowych jest realizacja przez Administratora prawnie uzasadnionych interesów (o których mowa powyżej), na zasadach i w przypadkach przewidzianych w przepisach RODO przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia do Administratora w dowolnym momencie sprzeciwu wobec przetwarzania danych z przyczyn związanych z Pani/Pana szczególną sytuacją.

9. Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie przez Administratora Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy RODO.

10. Podanie danych osobowych w celach:

- a. wynikających z przepisów prawa jest obligatoryjne na podstawie przepisów prawa,
- b. w pozostałych przypadkach jest dobrowolne jednakże niezbędne do udzielenia odpowiedzi na Pani/Pani wniosek/petycję/skargę/zapytanie.

11. Dane osobowe nie są przetwarzane w sposób zautomatyzowany, który jednocześnie mógłby prowadzić do podejmowania wobec Pani/Pana decyzji wywołującej skutki prawne lub w podobny sposób istotnie wpływać na Pani/Pana sytuację.

12. Dane osobowe nie są przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy tj. do państwa trzeciego ani organizacji międzynarodowej w rozumieniu RODO.